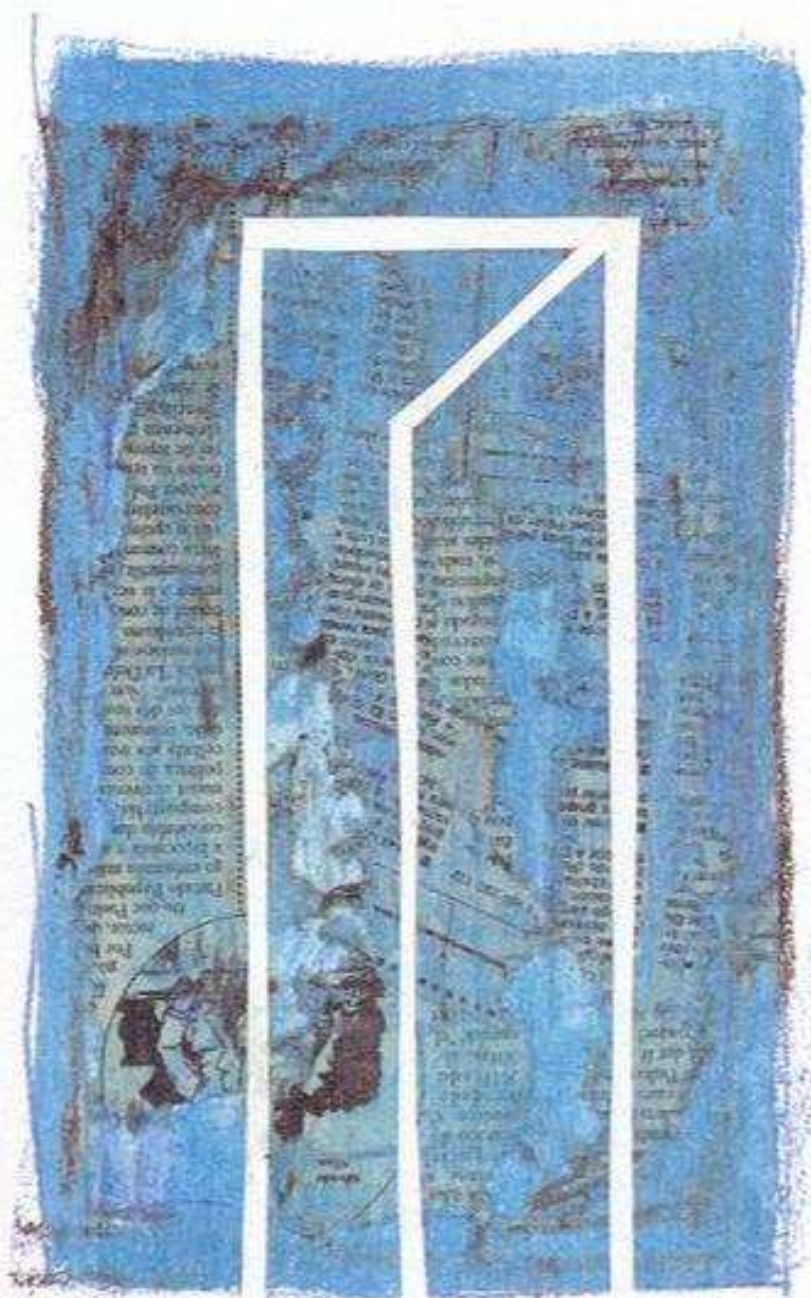

Xosé Lois García

ALÉN DO AZUL

(UNHA DUCIA DE POETAS GALEGOS EN CATALUNYA)

EDICIÓNS DO CASTRO poesía

Xosé Lois García

ALÉN DO AZUL

(UNHA DUCIA DE POETAS GALEGOS EN CATALUNYA)

EDIÇÃO DO CASTRO

Sada - A Coruña

Cuberta: X. Vizoso

Ilustración da cuberta: A. Baranga / L. Moreira

ISBN: 84-7492-950-4

Depósito Legal: C - 2.516 - 1999

Gráficas do Castro/Moret, S. L.

O Castro, Sada, A Coruña, 1999

MANUEL RODRÍGUEZ LÓPEZ

Somente quedan os teus brazos
para erguer a casa asulagada en tebras.

MANUEL RODRÍGUEZ LÓPEZ

Manuel-Oreste Rodríguez López nasceu en San Miguel de Paradela (Lugo) en 1934. Desde 1940 residiu en Barcelona até poucos meses antes do seu pasamento en Lugo, febreiro de 1990. Cursou Humanidades e Filosofía no Seminario de Barcelona. Traballou durante moitos anos nunha industria siderometalúrxica da Zona Franca barcelonesa, como xefe administrativo. Desenvolveu unha respetada actividade cultural en varios medios da colectividade galega en Barcelona. Exerceu como cronista oficial do Centro Galego barcelonés.

Publicou os seguintes libros de poesía: «Poemas Populares Galegos» (1968), «Saudade no Bulleiro» (1970), «Soldada Mínima» (1979) e «Onte e Hoxe Vivencial» (obra póstuma, 1995). En prosa: «Reencontro coa Aldea» (1983), «Galegos en Catalunya 1978-1982» (1983) e «Viaxes con Ánxel Fole» (1988).

FUME, BOMBAS, CANÓS,
tanques, lume, destrago.
Palestina, Biafra, Vietnam:
Ricaces dividendos no Pentágono,
moreas de meniños
e vellos langreando,
longas chairas sen pan
sen o bico do arado,
feras alporizadas en percuro
doutros recantos
a fuxir do Homo Sapiens
supercivilizado.

Homes na lúa.
Trunfa a tecnocracia.
Na terra contubernios e destrago
de Libras, Dólares e Francos.

Entramentras, os mortos amoréanse
nun arrozal macabro
i os vermes estoupan de fartos!

De «Saudade no bulleiro» (1970).

ASEGUN LLE PEDICHES,
o espertador
desfaise en vibraci3n no carto
alporizando
o teu cerebro en calma.

Érguete cedo
inda que haxa arroiada,
que faga vento
ou que esbares no lazo pola rúa.

Alanca forte! Que vaise o «bús»!

No arrabal da cidá
debaixo dun pendello de uralita,
nun taadro,
facerás cen buratos minuto,
perante catorce horas.

Non teñas grimo!

Está previsto
que perfores un dedo
e o Patr3n paga
p3liza de aicidentes!

De «Saudade no bulleiro» (1970).

PRA QUE VOU A CANTAR DO BURGUES

larpeiradas, enchentes e frores?
Cómo poide empolar o meu peito
unha cántiga ollando mil dóres?
Mariñeiros que engulen os mares,
silicosos mineiros que morren,
picariños que están sen escolas,
sen futuro, sen xeito e sen norte...
Con qué liras pregades que cante
cando todas están desacordes?
Ergo os ollos e vexo manobras
a xantar, sen compango e sen postres,
enzoufados no chau pra seguir
traballando sen folgo hastra a noite.
As mañás o arrabal formigüea
—entramentras o rico inda dorme—
no taller un cronómetro fai,
asañoso, teimudos controles.
Tal becerros na feira do quince,
en camiós i autobuses os homes
sán das fábricas, méntralos xefes
ruben, fonchos, nos rápidos coches.
—Hai escravos que sirven ós ricos
dende a ialba fozando hastra a noite—

Cómo poide empolar o meu peito
unha cántiga, ollando mil dóres?
Qué tristura o vivir dos obreiros!...
Qué de aldraxes esmagan ós pobres!...

Negareime a cantar e rezar,
mentras haxa quen xure e quen chore!

De «Saudade no bulleiro» (1970).

OBROUSE O MILAGRO

Forzabas na aldea suando rabelas,
ouvías ós fillos cramar. I a Xusticia
virábache o lombo.

As leis e o Dereito
facíanse o xordo.

As chuvias, o vento i o sol
mirraban teu corpo,
da ialma... millor non falar: Sempre
magoada coa idea do inferno
i o demo.

Petaches na porta da vila,
topaches traballo,
vendiches os leiros i en troques
mercaches un piso
a plazos.

Ecoan nas ruas teus berros de trunfo,
obróuse o milagro:

A industria non teme nubeiros
nen pragas nen raios!

De «Soldada mínima» (1979).

CONTRATO

De traballo en percuro,
dempóis de longas camiñatas
polo arrabal fabril,
deche, ó fin, cunha porta franca
as tuas maus calosas
garabetearon nomes, datas;
namentras remuiñábanche
mil ideas na ialma:
Xornal, fillos, muller,
termar da casa,
catro meses valeiros,
comendo bágoas
porque a Crisis deixárate na rúa
sen doerse das entranas...
Xa téis onde gañar o pan.
Traballas,
inda que a loita sigue
e as mouras inquedanzas;
que sóio por tres meses
as tuas maus contratan...
Os días voarán. O Paro,
cal noxenta pantasma,
con gargalladas cónicas,
AGARDA!

De «Soldada mínima» (1979).

O XAN DO PLURIEMPREGO

Nun recanto da praza, estalicado,
Descomponse un cadavre mentras brúan
os coches domingueiros que degoran
o sol da praia.

Mergullado no embrullo das ideas
o Xan do pluriemprego e das obrigas
atravesóu a estrada pra ceibarse
da escravitude.

E ninguén se decata que aquil home
puido morrer na sua Terra,
ser esterco da Patria, ser mapoula,
tornase fror!

De «Soldada mínima» (1979).

A EMIGRANTE

I

Onte chegaches pra pedir traballo
á gran cidade; que deixaches, dona,
os cativiños i o marido lonxe
nunha casoupa.

No asfalto e no rebumbio mergullada,
ninguén enxoita as bágoas que te escoan,
ninguén cavila na tristura infinda
que te aferrolla.

A tua ialma esnaquizada zuga
o fel acedo do emigrante sino
i a todas horas, soia en terra allea,
soñas cos fillos.

Il non tén saúde; que a perdéu moi novo
tronzando toros, removendo pedras,
rozando toxos e cavando a bouza
na probe aldea.

Somente quedan os teus brazos rexos
pra erguer a casa asulagada en tebras;
coitados nenos, de farrapos cheus...
cómo langrean!

II

Da noite roubas horas de descanso
e fas roupiña prós meniños teus;
comes codelos pra aforrar os cartos
do longo mes.

Non eres soia! Se samente ti
o fel beberas da inxusticia moura,
que abura un pobo, que atanaza á raza
que nos esfola...

Donas e mozas a milleiros fuxen
a terra estrana, percurando o pan;
que as leis non valen pra sandar as chagas
do probe lar.

Fica ermo o pobo. Soio quedan vellos,
homes eivados, silvas, corgas, nenos...
Galicia é fonte que samente deita
prantos tristesiros.

III

No canto á dona que no pazo folga.
Non loubo, NON, á enseñoreada lurpia
nen á burguesa que esqueceu a lingua
i a caste súa.

O meu poema, mesturado en sangue,
alauda á probe i á emigrante cansa
do vieiro longo, do camiño choído,
desfeita en bágoas.

Eu canto á dona que en lonxanos eidos
soña os seus nenos!

Eu canto á moza que en cidade allea
soña coa aldea!

Eu canto á aboa que acanea a filla
da sua filla!

De «Soldada mínima» (1979).

LUCUS AUGUSTI

Cidade multicéfala, romana
na coroa, no centro medieval,
nas vagoadas do Miño señorial,
extramuros moderna, áxil e ufana.
Outra non hai igual nin máis galana,
castro sagrado, Lucus ancestral,
sinfonía de pedra e de cristal,
bimilenaria, imperial e humana.

Éme fácil cantarche, meiga vila,
porque es acolledora, branca e pura
e colmas meus anceios con fartura.
Es coma un sol radiante que escintila
e me redime con latente lume
deste longo vivir cheo de acedume.

O MUÍÑO DA FERVEDOIRA

Esquecido no fondo dunha rega,
esborrállase o muíño fariñeiro
tradado pola couza no farneiro,
na buxa, na peneira, na moega.

Xa non se lembra da última fanega
de molaxe trocada en pan albeiro,
nin a frescura sente do regueiro
que á súa beira rápido escorrega

Non deixa a mesta fraga ve-lo ceo
nin o solpor nin a brillante aurora
e, por veces, ecoa un longo ouveo.

O seu monótono treinar, noutrora,
invitaba a ruar e ó parrafeo
¡Que só e abandonado fica agora!

De «Onte e hoxe vivencial» (1995).